

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
NA ROK SZKOLNY 2019/2020
ZESPOŁU SZKÓŁ
BUDOWLANO-ARCHITEKTONICZNYCH
W TARNOWSKICH GÓRACH

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r.
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948r.
- Konwencja o Prawach Człowieka z 3 września 1953r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2019/2020
- Statut Zespołu Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny, który będzie realizowany w Zespole Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach powstał w oparciu o ponadczasowe wartości, potrzeby i oczekiwania rodziców, uczniów i nauczycieli. Jego głównym celem jest wspieranie i wspomaganie rozwoju uczniów, kształtowanie sposobu myślenia, wartości, postaw i zachowań uznawanych za pożądane oraz profilaktyka zachowań ryzykownych oraz korekcja deficytów i zaburzeń. O skuteczności oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych decyduje przede wszystkim to, że uczestniczą w nich wszystkie osoby, które otaczają wychowanków z każdej dziedziny ich życia. Dlatego zanim stworzony został program wychowawczo-profilaktyczny zanalizowano dotychczasową sytuację wychowawczą, poproszono o podzielenie się spostrzeżeniami, obserwacjami, wnioskami i deklaracjami rodziców, samych uczniów oraz nauczycieli. Program stanowi więc zbiór działań, które będą realizowane, aby urzeczywistnić właściwe wartości, modelować postawy, kształtować niezbędne umiejętności, uczyć zachowań, które pozwolą uczniom radzić sobie z zagrożeniami typowymi dla danego wieku. Program ma pomóc zaopatrzyć młodego człowieka w wiedzę i świadomość potrzebną do należytego funkcjonowania w rodzinie, grupie rówieśniczej a także w społeczeństwie.

Treści szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły, wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania a także uwzględniają wymagania opisane w podstawie programowej. Efektywność i skuteczność programu zależy nie tylko od tego, że przy jego tworzeniu zaangażowane są wszystkie podmioty biorące udział w procesie wychowawczym, ale przede wszystkim to, że w realizowanie zamierzonych zadań aktywnie włączą się zarówno uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy szkoły jak i rodzice.

Aktualnie szkoła nie może ograniczać się tylko do samego procesu dydaktycznego, ale musi wspierać rodziców w wychowywaniu i wzmocniać wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. Żadna placówka nie zastąpi rodziny, ale jej rola w procesie wychowawczym jest bardzo znacząca. Rodzice często oczekują pomocy i wsparcia w działaniach wychowawczych oraz realizowania konkretnych działań profilaktycznych.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- rozmów przeprowadzonych przez wychowawców z uczniami i ich rodzicami
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- analizy wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2018/2019,
- wniosków i analiz z pracy zespołu wychowawczego, zespołów przedmiotowych,
- analizy dokumentacji wychowawców i nauczycieli prowadzonych w dziennikach,
- analizy wyników klasyfikacji i promocji,

- analiza frekwencji,
- ocena efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wyniki sprawdzianów i egzaminów
- analizy ankiet dla rodziców i uczniów
- analizy dokumentacji pedagoga szkolnego
- diagnozy klas
- spostrzeżeń i obserwacji nauczycieli
- ewaluacji wewnętrznej

Misja szkoły

Misją szkoły jest systematyczne podnoszenie jakości jej pracy we wszystkich obszarach działalności, dążenie do wszechstronnego i indywidualnego rozwoju uczniów, kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, dostrzeganie i minimalizowanie zagrożeń występowania zachowań ryzykownych, uczenie radzenia sobie w sytuacjach trudnych, edukacja zdrowotna, przygotowanie do dorosłego i odpowiedzialnego życia, a także miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Pragniemy, aby nasza szkoła:

- była bezpieczna i przyjazna, a wzajemne relacje nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców opierały się na zasadach szacunku, życzliwości i pomocy;
- wyposażała uczniów w wiedzę i umiejętności przydatne w dalszej nauce lub pracy, pomagała im w ich wszechstronnym rozwoju oraz osiągnięciu sukcesu osobistego i zawodowego;
- przygotowywała uczniów do dalszego życia poprzez uczenie tolerancji, pozytywnego stosunku do nauki i pracy, odpowiedzialności, samodzielności i wiary we własne siły, poznanie zasad współżycia społecznego, zachęcanie do działania zespołowego, pielęgnowanie i poszanowanie tradycji.

Adresaci programu:

- wszyscy uczniowie naszej szkoły,
- rodzice, których mamy wspierać w procesie wychowawczym,
- nauczyciele i pracownicy szkoły, którzy są realizatorami programu

Sylwetka absolwenta Zespołu Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach:

1. Osobowość- absolwent Zespołu Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach:

- to człowiek o szerokich horyzontach myślowych, który wie skąd się wywodzi i zna historię swojego narodu,
- wrażliwy na cierpienie i problemy drugiego człowieka
- otwarty na świat i drugiego człowieka,
- samodzielny, mający świadomość celu,
- znający swoje miejsce w społeczeństwie,
- potrafi współdziałać w grupie, klasie, szkole czy w środowisku,
- radzi sobie z podstawowymi problemami,
- potrafi rozwiązywać konflikty na drodze dialogu i negocjacji,
- jest kulturalny, życzliwy, uczynny, tolerancyjny,
- odpowiedzialny za swoje czyny i słowa,
- jest zaradny i mądry życiowo,
- sprawnie i odpowiedzialnie funkcjonuje we współczesnym świecie.

2. Rozumie i zna:

- swoje mocne i słabe strony i dąży do ich skorygowania,
- metody samokształcenia, rozwoju i istoty odpowiedzialności,
- zasady demokracji, prawa, istotę tolerancji,
- dobre obyczaje i kulturę bycia,
- problemy i zagrożenia ekologiczne,
- zasady bezpieczeństwa, zdrowia, higieny życia i pracy,
- historię i kulturę swego narodu i regionu,
- problemy współczesnego świata.

3. Posiada umiejętności komunikacyjne, społeczne i poznawcze:

- umie uważnie słuchać, kulturalnie dyskutować, poprawnie wyrażać myśli na piśmie i w mowie,
- umie porozumiewać się w przynajmniej jednym języku obcym,
- umie obsługiwać komputer i wykorzystuje jego programy,
- potrafi organizować pracę własną i grupy,
- pozytywnie reaguje na sugestie i twórczą krytykę,
- posiada wiadomości dotyczące wyborów studiów wyższych, planowania dalszej kariery zawodowej, posiada znajomość zawodów w szczególności związanych z budownictwem,
- umie znaleźć się w rzeczywistości XXI w.,
- umie wykorzystywać zdobytą wiedzę podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- potrafi teoretycznie i praktycznie przygotować się do egzaminów,
- umie rozwijać swój organizm rekreacyjnie, sportowo, artystycznie,

- realizuje zasadę fair play w sporcie, nauce, zabawie,
- umie zorganizować czas wolny dla siebie i innych,
- potrafi korzystać ze źródeł naukowych i nowoczesnych źródeł informacji przeprowadzając ich selekcję,
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w codziennym życiu,
- potrafi pomóc innym w nauce

Cele ogólne:

1. Wspomaganie wszechstronnego rozwoju uczniów w oparciu o ich indywidualne możliwości.
2. Kształtowanie zachowań i postaw uznawanych za pożądane.
3. Profilaktyka zachowań ryzykownych, promowanie zdrowego stylu życia.

Priorytety programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2019/2020:

1. Profilaktyka uzależnień.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.
4. Poprawienie frekwencji na zajęciach lekcyjnych.

Cel główny	Zadania	Oddziały	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.Profilaktyka uzależnień.	-lekcje wychowawcze uświadamiające uczniom zagrożenia wynikające z korzystania z różnych używek i substancji psychoaktywnych,	wszystkie oddziały	wychowawcy	cały rok szkolny
	-warsztaty, programy profilaktyczne i edukacyjne,	wszystkie oddziały	specjaliści z instytucji wspierających szkołę, pedagog	cały rok szkolny
	-pogadanki i prelekcje dotyczące skutków używania substancji psychoaktywnych,	wybrane oddziały	pielęgniarka szkolna, pedagog wychowawcy,	cały rok szkolny
	- cykl spotkań profilaktycznych „Życie mocniej” w TCK,	wybrane oddziały	Tarnogórskie Centrum Kultury	listopad
	-program profilaktyczny „ARS czyli jak dbać o miłość”	kl. I technikum	pedagog,	II semestr

2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych	-lekcje wychowawcze poświęcone budowaniu postaw obywatelskich i patriotycznych, (uroczystości państwowe, wybory samorządów klasowych, akcje charytatywne, lokalne święta i obchody ważnych wydarzeń)	wszystkie oddziały	wychowawcy, pedagog, nauczyciele historii	cały rok szkolny
	-zorganizowanie ogólnoszkolnych wyborów do Samorządu Uczniowskiego	Samorząd Uczniowski	opiekun Samorządu Uczniowskiego,	wrzesień
	-przygotowanie uroczystych akademii z okazji świąt państwowych: Narodowe Święto Niepodległości, Dzień Flagi, Konstytucja 3 Maja,	klasy I, II, III	uczniowie, nauczyciele	cały rok szkolny
	-udział młodzieży w projekcie edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej „Przystanek Historia”, lekcje historii,	kl. I, II technikum	nauczyciele historii	cały rok szkolny
	-przygotowanie ogólnoszkolnego konkursu dotyczącego powstań śląskich	wszystkie oddziały,	nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie	marzec kwiecień
	-współpraca z Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach, udział w rozprawach sądowych,	wybrane oddziały	nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	cały rok szkolny
3. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, bezpieczne i celowe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	-udział w projekcie unijnym „Zagraniczna mobilność początkiem drogi zawodowej”,	klasy III technikum	pedagog, wicedyrektor szkoły	cały rok szkolny
	-przygotowanie Dnia Kariery w Budowlance w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,	klasy maturalne, kl. III Br	pedagog, Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach,	październik
	-współpraca z Górnośląską Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości w Chorzowie, warsztaty, zajęcia, kursy,	wybrane klasy	nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	cały rok szkolny
	-realizacja programu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Projekt ZUS”	klasy I, III Br	nauczyciel podstaw przedsiębiorczości	cały rok szkolny
	- przygotowanie i przeprowadzenie lekcji wychowawczych dotyczących odpowiedzialnego korzystania z	wszystkie oddziały	wychowawcy	cały rok szkolny

4. Poprawienie frekwencji na zajęciach lekcyjnych.	technologii informacyjno-komunikacyjnych,			
	- omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z nowoczesnych technologii komunikacyjnych na lekcjach przedmiotowych	klasy I	nauczyciele informatyki,	cały rok szkolny
	-omawianie zagadnień związanych z uzależnieniami behawioralnymi podczas spotkań z rodzicami	rodzice	specjaliści z instytucji wspierających szkołę, wychowawcy	grudzień styczeń
	-warsztaty dla nauczycieli dotyczące uzależnień behawioralnych	wszyscy nauczyciele	specjaliści z instytucji wspierających szkołę, pedagog	listopad
	- systematyczne sprawdzanie obecności na każdej lekcji,	wszystkie oddziały	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
	-comiesięczna analiza frekwencji oddziałów,	wszystkie oddziały	wychowawcy, pedagog	cały rok szkolny
	-konsekwentna analiza nieobecności uczniów na zajęciach lekcyjnych,	wszystkie oddziały	wychowawcy	cały rok szkolny
	-wyznaczenie konkretnego terminu dostarczania wychowawcy klasy usprawiedliwień i konsekwencja,	wszystkie oddziały	wychowawcy	cały rok szkolny
	-punktualne zaczynanie i kończenie lekcji przez nauczycieli,	wszystkie oddziały	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
	-zwiększenie motywacji do nauki i nie opuszczania zajęć lekcyjnych,	wszystkie oddziały	wychowawcy, nauczyciele, rodzice	cały rok szkolny
-uatrakcyjnianie treści przekazywanych na lekcjach poprzez stosowanie aktywnych metod pracy, innowacji pedagogicznych, wykorzystywanie nowoczesnych technologii informacyjnych,	wszystkie oddziały	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny	
-rozbudzanie ambicji własnych ucznia, uświadamianie znaczącej roli edukacji w realizacji zamierzonych celów,	wszystkie oddziały	wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny	

-stała współpraca wychowawcy z rodziną, monitorowanie absencji uczniów,	wszystkie oddziały	wychowawcy, dyrektor szkoły	cały rok szkolny
-przestrzeganie opracowanych procedur postępowania w przypadku długotrwałej nieobecności ucznia w szkole,	wszystkie oddziały	wychowawcy, dyrektor szkoły	cały rok szkolny
-pozytywne wzmocnienie uczniów z bardzo dobrą frekwencją	wszystkie oddziały	wychowawcy, dyrektor szkoły, nauczyciele	cały rok szkolny
-ściśła współpraca szkoły z pracodawcami uczniów uczestniczących w zajęciach praktycznych.	wybrane oddziały	dyrektor, wicedyrektor szkoły	cały rok szkolny

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich substancji i środków odurzających, psychotropowych, zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są bardziej narażeni na zachowania ryzykowne,

3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania substancji, odurzających, psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust.5 ustawy,

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,

3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,

4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,

5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2.

Zespół Szkół Budowlano-Architektonicznych ściśle współpracuje z wieloma lokalnymi instytucjami wspierającymi działalność profilaktyczną szkoły. Są to :

- Powiatowa Poradnia Psychologiczno– Pedagogiczna w Tarnowskich Górach
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień
- Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Tarnowskich Górach
- Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach
- Zespół do spraw Nieletnich i Patologii przy Komendzie Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach
- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej w Tarnowskich Górach
- Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Katowicach
- Młodzieżowe Centrum Kariery w Radzionkowie
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Katowicach
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Bytomiu
- Cech Rzemiosł Różnych, pracodawcy.

Zadania profilaktyczne programu na rok szkolny 2019/2020 :

- Rozpoznawanie i przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym w szczególności zażywaniu substancji psychoaktywnych (alkohol, dopalacze, narkotyki, używki itp.).
- Promowanie zdrowego stylu życia i nawyków prozdrowotnych.
- Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
- Uświadamianie negatywnego wpływu nadużywania komputera, Internetu, telefonu komórkowego i telewizji.

- Uświadamianie i przeciwdziałanie zjawiskom związanym z cyberprzemocą.
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości i rozwój samoświadomości.
- Eliminowanie przypadków przemocy słownej i fizycznej.
- Rozwijanie świadomości odpowiedzialności prawnej za czyny niedozwolone oraz ponoszenia konsekwencji swojego zachowania.

Formy realizacji zadań profilaktycznych:

- lekcje wychowawcze i przedmiotowe (pogadanka, drama, praca z tekstem, film, inscenizacja, rozmowa w kręgu itp.),
- zajęcia integracyjno-adaptacyjne,
- rozmowy indywidualne i grupowe,
- programy i zajęcia profilaktyczne realizowane przez pedagoga szkolnego i innych pracowników szkoły,
- zajęcia i działania prowadzone przez pielęgniarkę szkolną, w tym realizacja programów profilaktycznych: „Znamię! Znam je?”-profilaktyka czerniaka skóry, „Podstępne WZW”- profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby typu B i typu C,
- programy i zajęcia profilaktyczne prowadzone przez pracowników instytucji wspierających pracę szkoły,
- wycieczki, imprezy kulturalno-oświatowe (kino, teatr, filharmonia, muzeum),
- akcje i uroczystości klasowe, szkolne, pozaszkolne, akcje charytatywne,
- zajęcia sportowe, zajęcia rozwijające zainteresowania i pasje,
- działalność SU, wolontariat,
- zebrania i rozmowy indywidualne z rodzicami, współpraca z Radą Rodziców,
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- zajęcia biblioteczne,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli (zewnątrzne, wewnętrzne, samodoskonalenie).

Osoby odpowiedzialne:

- dyrekcja szkoły,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych,
- pedagog szkolny,
- nauczyciel bibliotekarz,
- pielęgniarka szkolna,
- pracownicy niepedagogiczni.

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym, a jej analiza będzie podstawą do tworzenia programu wychowawczo- profilaktycznego na następny rok szkolny.